

MID-SZAKOSZTÁLYA

MEGHÍVÓ

*A magyar mint idegen-, környezet- és
származásnyelv tanítása a Magyarországgal
szomszédos országokban*
című műhelykonferenciára

Időpont: 2016. december 10. (szombat)

Helyszín: KRE BTK 1146 Budapest, Dózsa György út 25-27. II. em. 215.

Regisztráció: manyemid.2016@gmail.com

(Mivel a terem befogadóképessége 70 fő, a regisztrációt a beérkezés sorrendjében tudjuk elfogadni.)

PROGRAM

9.30 Köszöntőt mond dr. Nagy Judit, nemzetközi ügyekért felelős dékánhelyettes, KRE BTK

9.45 - 11.50 ELŐADÁSOK I.

9.45 - 10.10

Beregszászi Anikó (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász)

A magyar mint idegen nyelv oktatása Kárpátalján: elméleti kérdések és gyakorlati problémák

Ukrajna labilis politikai helyzetében a lakosság túlélési stratégiákat, kitörési pontokat keres. A magyarországi munkavállalás lehetősége, a kedvezményes honosítási eljárás során megszerezhető magyar állampolgárság és a vele együtt járó útlevel, a Magyarországról érkező anyagi támogatások, a gazdaságélénkítő csomagok következtében fokozatosan nő a magyar nyelv presztízse a régióban élő nem magyar lakosság körében. Ennek köszönhetően egyre nagyobb igény mutatkozik a magyar mint idegen nyelv tanulására, és nem csak a fiatal korosztály körében. De sajnos, egyelőre hiányoznak az oktatás-módszertani feltételek, például hiányoznak a szakképzett nyelvtanárok.

Kárpátaljai magyar nyelvészek kezdeményezték, hogy a magyar mint idegen nyelv oktatása feltételeinek javítása céljából a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola bázisán mihamarabb induljon el a magyar mint idegen nyelv szakos tanárok képzése. A képzés a Károli Gáspár Református Egyetem és a Rákóczi Főiskola közötti együttműködési keret-megállapodás alapján, 24 hallgató részvételével, 2016 szeptemberében elindult.

Jelen előadásban a magyar mint idegen nyelv kárpátaljai oktatásával kapcsolatos elméleti kérdések és gyakorlati problémák megvilágítására teszek kísérletet, összegezve az eddigi tapasztalatokat, a kihívásokat és lehetőségeket.

10.10 - 10.35

Kolláth Anna (Maribori Egyetem)

A magyar nyelv és oktatása a szlovéniai Muravidéken

Köztudomású, hogy a szlovéniai Muravidéken 1959 óta kétnyelvű oktatás folyik. Az oktatási modell legfontosabb jellemzője az, hogy mind a szlovén államnyelv, mind pedig a kisebbségi - regionális hivatalos nyelv státuszú - magyar nyelv tantárgy is, és tannyelv is egyben. Mindkét nyelv tanulása és a mindkét nyelven tanulás egyaránt kötelező mindkét közösség számára. Az előadás arra igyekszik rámutatni, hogyan él napjainkban anyanyelvként és második nyelvként (a környezet nyelveként) a magyar nyelv a négy kilencosztályos általános iskolában és az egyetlen középiskolában. Röviden elemzi a szlovén elsőnyelvű/anyanyelvű diákok magyar nyelvi kompetenciájának szintjét (funkcionális kétnyelvűségük »állapotát«) a kétnyelvű közoktatás végén, összehasonlítva a magyar anyanyelvűek szlovén nyelvtudásával. Bemutatja azokat az innovációkat, amelyek *A muravidéki iskolák tanárainak e-kompetenciái* című projekt kísérleteként indultak el. Arról szól elsősorban, mit jelent

a környezetnyelv külső differenciációja a középiskolában: azoknak a magyarul nem tudó, nem a kétnyelvű területről érkező szlovén diákoknak szerveződik a csoport, akik elvileg idegen nyelvként tanulják a magyart – egy olyan területen, ahol a magyar nyelv idegen nyelvként (elvileg és jogilag) nem létezhet –, azzal a céllal, hogy minél sikeresebben részt vehessenek a kétnyelvű oktatásban. Röviden szól a ljublajani magyariskoláról is, ahol a szlovéniai magyar migráns közösség kisdíákjai tanulják szüleik anyanyelvét, rámutatva ezzel a magyar mint származásnyelv oktatásának problematikájára is.

10.35 – 11.00

Fazakas Emese (Babeş – Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár)

A magyar mint idegen nyelv tanítása Romániában

A Babeş-Bolyai Tudományegyetemen 18 éve folyik fakultatív magyar nyelvi oktatás, illetve a Bukaresti Egyetemen 30 éve magyar szakon ugyancsak idegen nyelvként tanítják a magyar nyelvet. Szaktanárképzés az elmúlt évekig sehol sem volt, 2015-ben vezettük be a BBTE-n a mesterképzés keretében egy szemeszteres oktatásban a MID tanításának módszertanát.

11.00 – 11.25

Magyari Sára (Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad)

MID-oktatás Romániában? Fogalmak, helyzetek, lehetőségek

Előadásomban a romániai magyartanítás sajátos helyzetére reflektálok. Abból a kérdésből indulok ki, hogy mit értünk itt magyar mint idegen nyelven, milyen alternatív elnevezések élnek az oktatás különböző területein, melyek azok a problémák, amelyek a mindennapi tanítási gyakorlatban megjelennek, illetve milyen megoldási lehetőségekkel élünk ezek orvoslására. A kérdésfelvetés elméleti keretét Giay Béla és Nádor Orsolya (1998), Magyari Sára (2005; 2006; 2015) és Péntek János (1999) munkái biztosítják.

11.25 – 11.50

Kristina Katalinić - Ana Sekso (Zágrábi Egyetem)

A magyar mint idegen nyelv tanítása a horvát fővárosban

Zágrábban jelenleg csak két hely nyújt lehetőséget magyar mint idegen nyelv tanulására. Az egyik a Zágrábi Egyetem Bölcsészettudományi Kara, ahol 1994/1995-ös tanév óta megszakítás nélkül működik a hungarológia szak, a másik pedig 2016 tavaszán az Ady Endre Magyar Kultúrkör által elindított magyar nyelvtanfolyam. Előadásunk első részében szeretnénk bemutatni a magyar mint idegen nyelv egyetemi oktatását, a szak működését, az oktatók és a diákok alaptevékenységeit, eredményeit. A második rész pedig azokra a kérdésekre kísérel meg választ adni, hogy miért és hogyan indult el a magyar nyelvtanfolyam a magyar kultúrkörben, ki és miért választja a magyart, valamint mennyire motiváltak és kitartóak a diákok a nyelvtanulásban.

11.50 – 12.30 SZÜNET

12.30 – 15.00 ELŐADÁSOK II.

12.30 – 12.55

Lehocki-Samardzić Anna (Eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem)

Az eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék "modulos" programjának előnyeiről és hátrányairól

A magyar nyelv oktatásának Horvátországban óriási problémákkal kell szembesülnie: a szülők és tanulók negatív hozzáállásával, előítéleteivel. Mindezzel szemben teljesen más szemléletet kellene képviselni, hangsúlyozva a magyar nyelv és kultúra ismeretének fontosságát. A helyzet mai állása szerint az eszéki BTK-n a magyar nyelv iránt inkább a horvát anyanyelvűek érdeklődnek, felismerve a két ország szoros kapcsolatát kulturális, gazdasági és politikai téren; míg a magyar anyanyelvűek – akiknek már a családban adva van a lehetőség, hogy megismerjék nyelvüket és kultúrájukat – mérsékelt érdeklődést mutatnak. Az eszéki BTK-n működő Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken modulos programot dolgoztak ki, ezzel lehetőséget adva a továbbtanulásra a magyar anyanyelvűeknek és az ún. kezdőknek egyaránt. Ez a program számos jó megoldást nyújtott, viszont vannak olyan területek, amelyeket még tovább kellene gondolni.

12.55 – 13.20

Molnár Ljubić Mónika (Eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem)

A magyar nyelv a horvátországi közoktatásban

A mai horvátországi kisebbségi oktatási intézményeket modellek (A, B és C) alapján lehet csoportosítani. Jelenleg az óvodai szintű magyar nyelvoktatás az A és C modell szerint zajlik, általános iskolai szinten mindhárom modellt alkalmazzák, a középiskolában pedig az A és C modell van használatban. A magyar nyelvi és irodalom órákon minden intézményben magyarországi tankönyveket használnak. A diáklétszám tekintetében csökkenő, illetve az elmúlt években stagnáló eredményekről beszélhetünk.

13.20 – 13.55

Hizsnay Tóth Ildikó (Comenius Egyetem, Pozsony)

A levéltár szakos hallgatók magyar nyelvi képzése a Comenius Egyetem Bölcsészettudományi karán

Az előadás a CE BTK levéltár szakosainak komplex nyelvi képzésébe ágyazva vázolja fel egy készülő, funkcionális nyelv szemléletű tankönyv koncepcióját, melyben a szlovák-magyar kontrasztív szempontú nyelvleírás érvényesül, szövegei pedig egy olyan nyelvi mikroklímát közvetítenek, amelyben a diákok biztos fogódzókat találhatnak a nyelvi rendszer megértéséhez, a szókincs-kompetencia megszerzéséhez, ugyanakkor a tananyag tartalmi meghatározottságával és orientációjával interkulturális készségekre is szert tehetnek.

13.55 – 14.20

Cindori Sinković Marija (Belgrádi Egyetem)

A magyar idegen nyelvként Szerbiában

Az előadás a magyar idegen nyelvként való oktatását tekinti át Szerbiában: szétágazottságát, átvilágításának problémáit a Vajdaságban. Az intézményes nyelvoktatás egyetemeken, magán nyelviskolákban, különböző civil, felnőttoktatási, társadalmi és politikai szervezetek nyelvkurzusain, emellett természetesen magánórákon folyik. Röviden bemutatom a saját intézményem, a Belgrádi Egyetem Hungarológiai Tanszékének működését, képzési rendszerét (akkreditált BA, MA, PhD), a beiratkozott és végzett hallgatók számát, összetételét, és motivációit. Néhány szót szólok a tantárgyak listájáról, a nyelvtanítás módszereiről, segédeszközzeiről, az oktatók szakmai profiljáról. Az előadást rövid kitekintés zárja, amelyben a szerbiai és magyarországi intézményekkel való együttműködést vázolom.

14.20 – 14.55

Dragaschnig Edina (Karl-Franzens Universität Graz)

Ugye, a magyar nagyon nehéz nyelv? - Nyelvpolitika és nyelvoktatás Ausztriában

Ausztriában a kisnyelvek oktatása hosszú hagyományokra nyúlik vissza, de a hagyományok mellett új aspektusként megjelent az Európai Unió által támogatott társadalmi többnyelvűség megteremtése mint cél, illetve a bevándorlás során kialakult közösségek nyelvi képzése. Ahhoz, hogy a politikai és társadalmi elvárások megvalósuljanak, meg kell teremteni az intézményes feltételeket is. Milyen tervek, elképzelések alapján próbálkoznak ezzel, kik a társadalmi szereplők, milyen eredményekkel jár a munkájuk, és hogyan hat ez a nyelvek oktatására a különböző intézményekben? Hol találjuk a magyar nyelvet ebben a közegben, hányan választják, és milyen célból döntenek tanulása mellett?

15.00 – 16.00 HOZZÁSZÓLÁSOK

16.00 ZÁRSZÓ

**A KONFERENCIA IDEJE ALATT MEGVÁSÁROLHATÓK A
FAMULUS KÖNYVESBOLT ÁLTAL FORGALMAZOTT
NYELVKÖNYVEK**